

**ГЛАВНА СЛУЖБА
ЗА РЕВИЗИЈУ ЈАВНОГ СЕКТОРА
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ**

78000 Бања Лука, Вука Караџића 4
Република Српска, БиХ
Тел: +387(0)51/247-408
Факс: +387(0)51/247-497
e-mail: revizija@gsr-rs.org

**Извјештај о проведеној финансијској ревизији
Зависног предузећа „Хидроелектране на Требишњици“ а.д. Требиње
за период 01.01-31.12.2019. године**

Број: РВ059-20

Бања Лука, 10.12.2020. године

САДРЖАЈ

I	ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА.....	1
	Извјештај о ревизији финансијских извјештаја.....	1
II	ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА.....	4
	Извјештај о ревизији усклађености	4
III	РЕЗИМЕ ДАТИХ ПРЕПОРУКА	6
IV	КРИТЕРИЈУМИ ЗА РЕВИЗИЈУ УСКЛАЂЕНОСТИ.....	7
V	ИЗВЈЕШТАЈ О ПРОВЕДЕНОЈ РЕВИЗИЈИ (НАЛАЗИ)	8
	1. Увод	8
	2. Провођење препорука из претходног извјештаја	8
	3. Закључак о функционисању система интерних контрола	8
	4. Набавке	11
	5. Припрема и доношење плана пословања и финансијског плана	13
	6. Финансијски извјештаји	13
	6.1. Биланс успјеха	14
	6.1.1. Приходи.....	14
	6.1.2. Расходи	14
	6.1.3. Финансијски резултат	17
	6.2. Биланс стања.....	17
	6.2.1. Актива	17
	6.2.2. Пасива.....	21
	6.2.3. Ванбилансна евиденција	24
	6.3. Биланс токова готовине	24
	6.4. Временска неограниченост пословања	25
	6.5. Потенцијална имовина и потенцијалне обавезе	25
	6.6. Напомене уз финансијске извјештаје.....	26

I ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА

Извјештај о ревизији финансијских извјештаја

Мишљење са резервом

Извршили смо ревизију финансијских извјештаја Зависног предузећа „Хидроелектране на Требишњици“ а.д. Требиње који обухватају: Биланс стања – Извјештај о финансијском положају са стањем на дан 31. децембар 2019. године; Биланс успјеха – Извјештај о укупном резултату у периоду и Биланс токова готовине – Извјештај о токовима готовине за годину која се завршава на тај дан. Ревизијом смо обухватили преглед значајних трансакција, објашњавајућих напомена и примјену рачуноводствених политика у ревидираном периоду.

По нашем мишљењу, осим за наведено у пасусу Основ за мишљење са резервом, финансијски извјештаји Зависног предузећа „Хидроелектране на Требишњици“ а.д. Требиње, истинито и објективно приказују, у свим материјалним аспектима, финансијско стање имовине и обавеза на дан 31.12.2019. године, финансијску успјешност, токове готовине и промјене на капиталу за годину која се завршава на тај дан, у складу са прописаним оквиром финансијског извјештавања.

Основ за мишљење са резервом

Ревизију смо извршили у складу са Законом о ревизији јавног сектора Републике Српске и релевантним ISSAI стандардима ревизије 2200 -2810. Наша одговорност за провођење ревизије детаљније је описана у пасусу Одговорност ревизора. Ревизију смо провели у складу са ISSAI 130 - Етичким кодексом, испунили смо наше остале етичке одговорности и независни смо у односу на субјекта ревизије.

Сматрамо да су прибављени ревизијски докази, с обзиром на прописани оквир финансијског извјештавања довољни и одговарајући и да обезбјеђују основ за наше ревизијско мишљење о финансијском стању имовине, обавеза и извора.

Као што је наведено под тачком 3. извјештаја:

Попис имовине и обавеза Зависног предузећа „Хидроелектране на Требишњици“ а.д. са стањем на дан 31.12.2019. године није извршен у складу са Правилником о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог са стварним стањем имовине и обавеза, јер прије пописа није извршено усаглашавање потраживања и обавеза, дио потраживања и обавеза није пописан појединачно, Извјештај централне пописне комисије није усаглашен са Извјештајем комисије за попис дугорочних и краткорочних финансијских пласмана, готовине и еквивалената готовине и аванса за обртна средства и није пописана сва имовина која се налази код других правних лица.

Као што је наведено под тачкама 6.1.2. и 6.2.1.1. извјештаја:

Мање су исказани трошкови производних услуга за износ од 437.049 КМ и некретнине односно грађевински објекти у припреми за износ од 1.273.399 КМ, јер није извршено адекватно евидентирање трошкова и улагања у грађевинске објекте у периоду којем припадају, што није у складу са начелом настанка пословног догађаја.

Због неевидентирања напријед наведених расхода и улагања у грађевинске објекте у периоду којем припадају мање су исказане обавезе из пословања за добављаче у земљи за износ од 1.946.907 КМ, губитак текуће године за износ од 437.049 КМ и нераспоређени добитак ранијих година за износ од 459.423 КМ, док су обавезе за ПДВ више исказане у износу од 170.579 КМ.

Као што је наведено под тачком 6.2.1.2. извјештаја:

Стална средства и средства обустављеног пословања намијењена продаји и нераспоређени добитак ранијих година мање су исказани за износ од 525.303 КМ, док је ванбилансна евиденција исказана више за поменути износ, јер стално средство трансформатор намијењен продаји није евидентиран у складу са чланом 12. став (6) Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике и МСФИ 5 – Стална имовина која се држи за продају и престанак пословања.

Активна временска разграничења су више исказана за износ од 2.703.697 КМ, док су дугорочни финансијски пласмани мање исказани за исти износ, јер евидентирање позајмице односно авансне уплате према Општини Билећа, није извршено у складу са чланом 6. став (15) Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике.

Временска неограниченост пословања

У Напоменама уз финансијске извјештаје објелодањено је да су финансијски извјештаји састављени под претпоставком да ће Предузеће наставити своје пословање у складу са начелом сталности пословања. У напоменама је наведено да је циљ Предузећа да задржи способност да настави са својим пословањем у неограниченом периоду у предвидивој будућности, како би очувало оптималну структуру капитала, смањи трошкове капитала, а власницима обезбиједи принос на капитал.

Кључна питања ревизије

Кључна питања ревизије су она питања која по нашем професионалном мишљењу, су била најзначајнија у вршењу ревизије финансијских извјештаја за годину која се завршава на дан 31. децембар 2019. године. Ова питања смо размотрили у оквиру ревизије финансијских извјештаја као цјелине, а у формирању нашег мишљења не дајемо одвојено мишљење о тим питањима. Осим питања описаних у пасусу Основ за мишљење са резервом нема других питања која треба објавити у извјештају о ревизији.

Одговорност руководства за финансијске извјештаје

Директор Зависног предузећа „Хидроелектране на Требишњици“ а.д. Требиње је одговоран за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја у складу са Међународним рачуноводственим стандардима и Међународним стандардима финансијског извјештавања. Ова одговорност обухвата: осмишљавање, примјену и одржавање интерних контрола које су релевантне за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја који не садрже материјално значајне погрешне исказе настале услед преваре и грешке; одговарајућа објелодањивања релевантних информација у Напоменама уз финансијске извјештаје; одабир и примјену одговарајућих рачуноводствених политика и рачуноводствених процјена које су примјерене датим околностима и надзор над процесом извјештавања. При изради

финансијских извјештаја руководство је одговорно да процијени сталност пословања и да објелодани питања везана за временску неограниченост пословања.

Одговорност ревизора за ревизију финансијских извјештаја

Наш циљ је да стекнемо разумно увјеравање о томе да финансијски извјештаји, као цјелина, не садрже материјално значајне погрешне исказе узроковане преваром или грешком, као и да сачинимо и објавимо ревизијски извјештај, који садржи наше мишљење. Разумно увјеравање представља висок ниво увјеравања, али није гаранција да ће ревизија, која је извршена у складу са ISSAI стандардима ревизије увијек открити материјално значајне погрешне исказе када они постоје.

Погрешни искази могу настати као последица преваре или грешке и сматрају се материјално значајним ако, појединачно или заједно, могу утицати на економске одлуке корисника које се доносе на основу финансијских извјештаја.

Због чињенице да се ревизија проводи провјером на бази узорка и да у систему интерних контрола и рачуноводственом систему постоје инхерентна ограничења, постоји могућност да поједине материјално значајне грешке остану неоткривене.

Ревизија укључује провођење поступака у циљу прибављања ревизијских доказа о износима и објелодањивањима датим у финансијским извјештајима. Избор поступака је заснован на ревизијском просуђивању и професионалном скептицизму, укључујући процјену ризика материјално значајних погрешних исказа у финансијским извјештајима, насталих услед преваре и грешке. Приликом процјене ризика, ревизор разматра интерне контроле које су релевантне за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја, у циљу осмишљавања ревизијских поступака који су одговарајући у датим околностима, али не у циљу изражавања одвојеног мишљења о ефикасности интерних контрола. Ревизија такође укључује оцјену примијењених рачуноводствених политика утемељених на временској неограничености пословања и значајних процјена извршених од стране руководства, као и оцјену опште презентације финансијских извјештаја.

Изјављујемо да смо поступили у складу са релевантним етичким захтјевима у вези са независношћу. Остварили смо комуникацију са одговорним лицима субјекта ревизије у вези са планираним обимом и временским распоредом ревизије, кључним ревизијским питањима и другим важним питањима и значајним налазима ревизије, укључујући значајне недостатке у систему интерних контрола, који се могу идентификовати током ревизије.

Бања Лука, 10.12.2020. године

Главни ревизор

Јово Радукић, с.р.

II ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА

Извјештај о ревизији усклађености

Мишљење са резервом

Уз ревизију финансијских извјештаја Зависног предузећа „Хидроелектране на Требишњици“ а.д. Требиње за 2019. годину, извршили смо ревизију усклађености активности, финансијских трансакција и информација исказаних у финансијским извјештајима са значајним законским и другим прописима.

По нашем мишљењу, осим за наведено у пасусу Основ за мишљење са резервом, активности, финансијске трансакције и информације исказане у финансијским извјештајима Зависног предузећа „Хидроелектране на Требишњици“ а.д. Требиње за 2019. годину су, у свим материјалним аспектима, у складу са прописима којима су регулисане.

Основ за мишљење са резервом

Ревизију усклађености смо извршили у складу са Законом о ревизији јавног сектора Републике Српске и ISSAI 4000 – Стандард за ревизију усклађености.

Вјерујемо да су прибављени ревизијски докази довољни и одговарајући и да обезбјеђују основ за наше мишљење о усклађености активности, финансијских трансакција и информација исказаних у финансијским извјештајима са прописима којима су регулисане.

Као што је наведено под тачком 4. извјештаја:

Није проведен поступак јавне набавке за истицање рекламних паноа, а одабир проведених поступака јавних набавки за одржавање и поправку службених путничких возила, радова на реконструкцији и санацији објекта управне зграде, радова на уређењу приступних путева и санацију путева уз корито ријеке Требишњице, није у складу са чланом 6. и 15. став (6) Закона о јавним набавкама.

Код реализације дијела уговора о извршењу посла, нису поштоване одредбе које се односе на доставу банкарске гаранције за добро извршење посла.

Одговорност руководства за усклађеност

Поред одговорности за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја, директор је такође одговоран да осигура да су активности, финансијске трансакције и информације исказане у финансијским извјештајима у складу са прописима којима су регулисане.

Одговорност ревизора за ревизију усклађености

Поред одговорности да изразимо мишљење о финансијским извјештајима, наша одговорност подразумијева и изражавање мишљења о томе да ли су активности, финансијске трансакције и информације исказане у финансијским извјештајима, у свим материјалним аспектима, у складу са прописима којима су регулисане. Одговорност ревизора укључује обављање процедура како би прибавили ревизијске доказе о томе да ли је пословање Зависног предузећа

„Хидроелектране на Требишњици“ а.д. Требиње обухваћено према дефинисаним критеријумима, усклађено са законским и другим прописима. Процедуре подразумијевају процјену ризика од значајних неусклађености са законима и прописима који регулишу пословање Зависног предузећа „Хидроелектране на Требишњици“ а.д. Требиње.

Бања Лука, 10.12.2020. године

Главни ревизор

Јово Радукић, с.р.

III РЕЗИМЕ ДАТИХ ПРЕПОРУКА

Препоруке везане за финансијске извјештаје

Препоручује се директору Предузећа да обезбиједи да се:

- 1) провођење пописа врши у складу са одредбама Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог са стварним стањем имовине и обавеза;
- 2) трошкови, имовина и обавезе евидентирају у складу са начелом настанка пословног догађаја, односно у периоду којем припадају;
- 3) постројења и опрема намијењена продаји и аконтативно уплаћена средства евидентирају у складу са одредбама Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике и са захтјевима међународних стандарда финансијског извјештавања;
- 4) дефинише статус инвестиционе имовине на основу кога би се извршила правилна класификација исте, као и статус уплаћених средстава према Општини Билећа;
- 5) у Напоменама уз финансијске извјештаје објелодањују информације у складу са захтјевима Међународних рачуноводствених стандарда.

Препоруке везане за усклађеност пословања

Препоручује се директору Предузећа да обезбиједи да се:

- 1) донесу интерна акта сходно дијелу одредби Закона о систему интерних финансијских контрола у јавном сектору Републике Српске и у складу са другом важећом законском и подзаконском регулативом и да се иста примјењују;
- 2) коефицијенти за обрачун плата у Правилнику о унутрашњој организацији и систематизацији дефинишу са порезом на доходак у складу са чланом 271б. Закона о раду;
- 3) врши подношење захтјева за остваривање права на рефундацију накнаде нето плате за вријеме привремене неспособности за рад у складу са чланом 31-33 Закона о здравственом осигурању;
- 4) набавке роба, услуга и радова врше у складу са Законом о јавним набавкама, а уговори о извршењу посла реализују у складу са одредбама истог.

IV КРИТЕРИЈУМИ ЗА РЕВИЗИЈУ УСКЛАЂЕНОСТИ

- Закон о јавним набавкама,
- Закон о раду,
- Закон о доприносима,
- Закон о порезу на доходак,
- Закон о електричној енергији,
- Закон о концесијама,
- Закон о порезу на добит,
- Закон о фискалној одговорности у Републици Српској,
- Закон о систему интерних финансијских контрола у јавном сектору Републике Српске,
- Закона о здравственом осигурању,
- Закона о привредним друштвима,
- Колективни уговор Мјешовитог холдинга “Електропривреда Републике Српске”, септембар 2017. године,
- Правилник о условима, начину обавјештавања, обрачунавању и уплати доприноса,
- Правилник о поступку и начину остваривања права на ослобађање и умањење пореске основице пореза на доходак,
- Правилник о интерним контролама и интерним контролним поступцима Предузећа,
- Правилника о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста,
- Уредба о накнадама за службена путовања у земљи и иностранству за запослене у јавном сектору Републике Српске,
- Упутство о објави основних елемената уговора и измјена уговора,
- Упутство о начину и поступку успостављања и спровођења система финансијског управљања и контроле.

V ИЗВЈЕШТАЈ О ПРОВЕДеноЈ РЕВИЗИЈИ (НАЛАЗИ)

1. Увод

Зависно предузеће „Хидроелектране на Требишњици“ а.д. Требиње (у даљем тексту: Предузеће) основано је Одлуком Јавног предузећа „Електропривреда Републике Српске“ од 19.08.1992. године.

Предузеће је уписано у регистар привредних организација код Основног суда у Требињу. У складу са рјешењем Предузеће је регистровано за обављање дјелатности производње хидроелектричне енергије, испитивање терена бушењем и сондирањем, изградња хидрограђевинских и других објеката, електроинсталациони и остали грађевински инсталациони радови, слатководна аквакултура, изградња водова за електричну струју и телекомуникације и постављање електричних инсталација и опреме, израда техничке, инвестиционе и друге документације и др.

Рјешењем Основног суда у Требињу од 18.04.2007. године извршена је промјена структуре капитала и статусна промјена облика организовања Предузећа, којом је Јавно предузеће прешло у акционарско друштво, а Рјешењем Округног привредног суда Требиње од 21.08.2012. године извршена је промјена назива друштва у Мјешовити холдинг „Електропривреда Републике Српске“- Матично предузеће а.д. Требиње, Зависно предузеће „Хидроелектране на Требишњици“ а.д. Требиње.

Предузеће послује у оквиру Мјешовитог холдинга „Електропривреда Републике Српске“ а.д. Требиње (у даљем тексту: Холдинг). Основна дјелатност Предузећа је производња електричне енергије.

Органи Предузећа су Скупштина, надзорни одбор и управа (менаџмент). Надзорни одбор се састоји од пет чланова, а Управу предузећа чине директор и три извршна директора.

Дана 19.04.2011. године Мјешовити Холдинг „Електропривреда Републике Српске“, Требиње, матично предузеће а.д. Требиње, је са Предузећем потписало Уговор о оснивању друштва „Хидроелектрана Дабар“ д.о.о. Требиње, за производњу и продају електричне енергије. Од 2016. године Предузеће је постало 100% власник „Хидроелектрана Дабар“ д.о.о. Требиње.

Ревизијом су обухваћени финансијски извјештаји Предузећа за 2019. годину.

На Нацрт извјештаја о проведеној финансијској ревизији Предузећа за период 01.01-31.12.2019. године, није било примједби.

Препоруке дате у овом извјештају, у циљу њиховог наглашавања, болдоване су и писане италиком словима.

2. Провођење препорука из претходног извјештаја

Главна служба за ревизију јавног сектора Републике Српске први пут је ангажована на провођењу финансијске ревизије Предузећа.

3. Закључак о функционисању система интерних контрола

Основи унутрашње организације дефинисани су Статутом и у складу са дјелатношћу Предузећа дефинисана је макро организација.

Унутрашња организација и систематизација радних мјеста у Предузећу дефинисана је Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста

(донесен је 2018. године, а у 2019. години имао је 19 измјена и допуна), којим су систематизована 503 радна мјеста за 852 извршиоца. На дан 31.12.2019. године у радном односу налазило се 706 извршилаца, од чега је 671 извршилац запослен на неодређено вријеме, 27 извршилаца на одређено вријеме, два приправника и шест радника којима мирују права из радног односа.

У радни однос током 2019. године примљено је 47 радника на неодређено вријеме, а радни однос је престао за 47 радника.

Правилником о интерним контролама и интерним контролним поступцима од 02.12.2011. године (наведени правилник није усаглашен са законским и интерним актима Предузећа обзиром да је од доношења наведеног акта дошло до измјена релевантних прописа, нпр. Закона о јавним набавкама, Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске и др.) дефинисани су контролно окружење, административни и рачуноводствени контролни поступци, поступци процјене ризика, поступци информисања и надгледања.

У функционисању система интерних контрола Предузећа постоје недостаци, а ревизијом је утврђено сљедеће:

- коефицијенти за обрачун плата који су у Правилнику о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста дефинисани за свако радно мјесто, не садрже порез на доходак, што није у складу са чланом 271б. Закона о раду („Службени гласник Републике Српске“, број 1/16 и 66/18),
- није донесена одлука о врстама и статусу виталних резервних дијелова, према одредбама чланом 24. став (4) Правилника о рачуноводственим политикама МХ „Електропривреда Републике Српске“. Иста је донесена у току ревизије,
- на благајничкој документацији нису у потпуности проведени интерни контролни поступци, према одредбама члана 13. Правилника о интерним контролама и интерним контролним поступцима (извјештаје и налоге благајне потписивао је само благајник),
- Предузеће у 2019. и ранијим годинама захтјева за остваривање права на рефундацију накнаде нето плате за вријеме привремене неспособности за рад према Фонду здравствене заштите Републике Српске није подносило, што није у складу са чланом 31-33 Закона о здравственом осигурању („Службени гласник Републике Српске“, број 18/99,70/01,51/03,57/03, 17/08,106/09,110/16 и 94/19).

Поступак надгледања провођења интерних контролних поступака према Правилнику о организацији и систематизацији радних мјеста врши интерна ревизија, систематизована као одјељење.

Одбор за ревизију је усвојио Стратешки план интерне ревизије за период 2019 - 2021. године, а у мају 2019. године Годишњу студију ризика и План рада интерне ревизије за 2019. годину.

На основу одредби Закона о систему интерних финансијских контрола у јавном сектору („Службени гласник Републике Српске“, број 91/15) и Упутства о начину и поступку успостављања и спровођења система финансијског управљања и контроле („Службени гласник Републике Српске“, број 99/17), Предузеће је именовало одговорно лице које је задужено за успостављање, спровођење и развој финансијског управљања и контроле (у процедури је формирање тима који ће се бавити истим активностима) и донијело:

- План успостављања финансијског управљања и контроле;
- Изјаву о мисији, визији и циљевима;

- Годишњи план рада за успостављање и развој система финансијског управљања и контроле, полугодишње и годишње извјештаје о спровођењу планираних активности на успостављању и развоју наведеног система, као и Изјаве у вези са достигнутом степеном развоја система интерних финансијских контрола и планираним мјерама за успостављање недостигнутог нивоа развоја овог система.

Предузеће није уредило систем интерних контрола у потпуности према одредбама наведеног закона и упутства, јер није донијело књигу процеса (није извршен ни попис процеса), регистар ризика, стратегију управљања ризицима и методологију за спровођење плана за успостављање и развој система финансијског управљања и контрола. Нису процијењени ризици за средњорочне и оперативне циљеве. Правилником о организацији и систематизацији радних мјеста у Предузећу нису дефинисане обавезе руководиоца на свим нивоима за успостављање, развој и спровођење система финансијског управљања и контрола.

Дио процеса и процедура као и анализа ризика за секторе и службе дијелимично је обухваћен ИСО - стандардизацијом предузећа (9001,14001,27001 и 45001), а сертификација се врши од 2008. године уз континуиране провјере усаглашености документације и ефективности система менаџмента са захтјевима стандарда.

Попис имовине и обавеза у Предузећу на дан 31.12.2019. године није у потпуности организован и извршен у складу са Правилником о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог са стварним стањем имовине и обавеза ("Службени гласник Републике Српске", број 45/16) – у даљем тексту: Правилник о попису, јер:

- прије пописа није у потпуности извршено усаглашавање потраживања и обавеза са дужницима и повјериоцима, како је дефинисано чланом 18. Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 94/15), а у Извјештају комисије надлежне за попис потраживања од купаца и обавеза према добављачима нису наведени подаци о неусаглашеним потраживањима и обавезама са описом разлога због којих усаглашавање није извршено, што није у складу са чланом 45. и 55. Правилника о попису имовине и обавеза Предузећа,
- у извјештајима пописних комисија и централне пописне комисије за дио пописане нефинансијске имовине у сталним средствима, упоредни преглед стања по попису и књиговодственог стања није правилно презентован (као стање по попису наводи се „стварно стање са расходом имовине прије пописа“, а као књиговодствено стање на дан 31.12.2019. године, узето је стање по књигама погрешно умањено за вриједност расхода - комисија само даје приједлог имовине за расход, а о прихватању истог одлучује Надзорни одбор), што није у складу са чланом 20. став (3) Правилника о попису,
- за дио имовине (зграде и објекти, пословни простори, путна инфраструктура), није документовано да је извршен стварни попис (увидом на лицу мјеста према локацији и намјени), већ је стање преузето из помоћне евиденције нефинансијске имовине у сталним средствима, што није у складу са чланом 29, 31 и 32. Правилника о попису имовине и обавеза предузећа,
- за одређене ставке текуће имовине и обавеза попис није извршен аналитички (нпр. остали дугорочни и краткорочни пласмани, потраживања од запослених, дугорочни финансијски кредити за основна средства, друге обавезе и др.), већ су само пописана салда конта. Извјештај централне пописне комисије није усаглашен са Извјештајем комисије за попис дугорочних и краткорочних

финансијских пласмана, готовине и еквивалентна готовине и аванса за обртна средства, у дијелу који се односи на попис потраживања по основу више плаћених директних пореза и обавеза за зараде и накнаде зарада,

- дио истоврсних објеката који представљају засебне цјелине и налазе се на различитим локацијама, пописан је као један објекат (нпр. водомјерни профили на ријеци Заломци), како се и води у помоћној евиденцији,
- није пописана сва имовина предузећа која се налази код других правних лица (енергетски трансформатор), а за дио пописаног земљишта попис није извршен на основу власничке документације и за исто није наведен опис парцеле и њена површина (у извјештају о попису земљишта наведена је само његова вриједност, а у прилогу извјештаја дата је листа са називом катастарских општина, односно бројевима катастарских честица без навођења описа о ком земљишту се ради и која је његова површина).

Успостављени систем интерних контрола није функционисао на начин да је у потпуности обезбиједио истинито и фер извјештавање и усклађеност са важећим законима и прописима.

Препоручује се директору Предузећа да обезбиједи да се:

- **донесу интерна акта сходно Закону о систему интерних финансијских контрола у јавном сектору Републике Српске,**
- **коэффициенти за обрачун плата у Правилнику о унутрашњој организацији и систематизацији дефинишу са порезом на доходак у складу са чланом 271б. Закона о раду,**
- **врши подношење захтјева за остваривање права на рефундацију накнаде нето плате за вријеме привремене неспособности за рад у складу са чланом 31-33. Закона о здравственом осигурању,**
- **провођење пописа врши у складу са одредбама Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог са стварним стањем имовине и обавеза.**

4. Набавке

Привремена Одлука о усвајању Плана јавних набавки за 2019. годину донесена је 05.02.2019. године, а у оквиру Плана пословања од 18.02.2019. године од стране скупштине акционара усвојен је и План јавних набавки. Ребаланс плана је извршен 17.12.2019. године, такође у оквиру Ребаланса плана пословања. Ребалансом плана, набавке роба, услуга и радова за 2019. годину планирано је 466 поступака у укупној вриједности од 28.130.716 КМ (износи наведени у овој тачки извјештаја су без укљученог ПДВ-а), а обухвата набавке за текуће пословање, роба (1.972.223 КМ), услуга (5.029.650 КМ, од чега се на јавну набавку банкарских услуга односи износ од 3.014.509 КМ), радова (885.843 КМ) и за инвестиције (20.243.000 КМ).

У 2019. години по ребалансу плана јавних набавки за 2019. годину започети су поступци јавних набавки у укупној вриједности од 19.052.653 КМ, од чега су у 2019. години закључени уговори у вриједности од 15.787.845 КМ. Набавке из Ребаланса плана укупне вриједности од 9.078.063 КМ нису покренуте током 2019. године.

У складу са Законом о јавним набавкама („Службени гласник Босне и Херцеговине“, број 39/14), у даљем тексту: Закон, Предузеће је у току 2019. године провело 266 поступака јавних набавки укупне вриједности од 15.787.845 КМ.

Ревизијским испитивањем обухваћене су набавке у вриједности од 12.955.329 КМ (75% од вриједности укупно реализованих набавки у 2019. години) и утврђено је сљедеће:

- Тендерска документација за набавку ултразвучних и георадарских истражних радова на тијелу бране у Грнчареву не садржи одредбе везане за групу понуђача (правни акт о удруживању у групу, начин оцјене испуњености квалификационих услова и др.), што није у складу са чланом 3. став (2) под е) Упутства за припрему модела тендерске документације и понуда („Службени гласник Босне и Херцеговине“, број 90/14),
- за набавку „изградња моста преко ријеке Требишњице“ дефинисан је рок реализације од 730 дана од дана увођења извођача у посао, а радови на изградњи моста ни након 400 дана од закључења уговора нису отпочели, јер уговорни орган није ријешо имовинско-правне односе на парцели на којој се планира изградња моста, а самим тим није обезбијеђена ни грађевинска дозвола,
- за јавну набавку проведenu путем отвореног поступка „надвишење саобраћајнице уз Ћатовића крак - II фаза“ (уговорена вриједност радова је 159.998 КМ), извођач радова је закључио уговор са подизвођачем за дио радова, а да претходно није о истом писменим путем упознао инвеститора и тражио његову сагласност, нити је у обрасцу понуде навео да има намјеру склапати подуговор са трећом страном, што није у складу са тачком 7.5.6. тендерске документације,
- Предузеће је закључило уговор са понуђачем за набавку гума за путнички и теретни програм (88.517 КМ) чија је понуда знатно већа од обезбијеђених средстава за предметну набавку односно процјењене вриједности од 50.000 КМ, што није у складу са чланом 69. став (2) под е) Закона,
- Предузеће није провело јавну набавку рекламних услуга (истицање рекламних паноа) у вриједности од 143.098 КМ, што није у складу са чланом 6. Закона,
- за 19 набавки проведених путем директног споразума у укупној вриједности од 84.358 КМ (одржавање и поправка службених путничких возила, набавка радова на реконструкцији и санацији објекта управне зграде Предузећа и набавка консултантских услуга), као и набавке проведене путем конкурентског захтјева за достављање понуда (набавка радова на уређењу приступних путева уз корито ријеке Требишњице и санацију путева уз корито ријеке Требишњице у износи од 98.257 КМ) извршено је дијелење набавки, што није у складу са чланом 15. став (6) Закона,
- за дио потписаних уговора или за уговоре којима је продужен рок за извођење радова, извођачи нису доставили банкарске гаранције за добро извршење посла, што није у складу са тендерском документацијом, као и потписаним уговорима,
- Уговорни орган није на својој интернет страници објавио основне елементе уговора закључених након провођења процедура јавних набавки путем директног споразума, а за остале процедуре јавних набавки нису вршена ажурирања објава закључених уговора (нису објављени подаци који се односе на датум потпуне реализације уговора и укупна утрошена средства), што није у складу са чланом 2, 3. став (1) под ј) и чланом 4. Упутства о објави основних елемената уговора и измена уговора („Службени гласник Босне и Херцеговине, број 56/15),
- за јавне набавке које су проведене процедуром конкурентског захтјева, захтјев за понуду није послат на три адресе потенцијалних понуђача, што није у складу са чланом 88. став (1) Закона.

Препоручује се директору Предузећа да обезбиједи да се:

- *набавке роба, услуга и радова врше у складу са Законом о јавним набавкама уз примјену одговарајућег поступка јавне набавке (члан 15. став 6.), прихватање понуда ако су објезбјеђена средства (члан 69. став 2. под е.), достављање конкурентског захтјева за достављање понуда на три адресе (члан 88. став 1.) и обавезно провођење процедура за све набавке (члан 6.),*
- *тендерска документација сачињава у складу са чланом 3. став (2) под е) Упутства за припрему модела тендерске документације и понуда,*
- *проводе одредбе уговора о извршењу послова у дијелу који се односи на рокове извршења, достављање банкарске гаранције и подуговарање.*

5. Припрема и доношење плана пословања и финансијског плана

Смјернице за израду трогодишњег плана пословања које утврђује и доноси Управа и Надзорни одбор Холдинга дефинишу електроенергетски биланс, прогнозу услова пословања, кључне показатеље извршења пословне политике и термин усвајања плана. Након усвајања од стране Владе Републике Српске, Консолидовани план пословања достављен је зависним предузећима на усаглашавање појединачних планова и коначно усвајање. План пословања Предузећа за 2019. годину усвојио је Надзорни одбор 18.02.2019. године. Планирани су, производња електричне енергије од 1.052 GWh, укупни приходи од 56.853.000 KM, укупни расходи од 54.353.000 KM, добитак од 2.500.000 KM, продајна цијена од 4,86 pf/kWh и цијена коштања од 5,16 pf/kWh.

На бази шестомјесечних показатеља и реалне процјене за друго полугодиште Влада Републике Српске је на сједници од 24.10.2019. године на приједлог Надзорног одбора Холдинга усвојила Ребаланс електроенергетског биланса за 2019. годину. Ребаланс плана пословања Предузећа усклађен је са Консолидованим планом пословања Холдинга за 2019. годину.

Ребаланс плана пословања Предузећа за 2019. годину усвојио је Надзорни одбор 22.11.2019. године. Планирани су, производња електричне енергије од 711,48 GWh са вјероватноћом од 70% хидрологије, укупни приходи од 40.542.845 KM, укупни расходи од 54.226.308 KM, губитак од 13.683.463 KM, продајна цијена од 5,34 pf/kWh и цијена коштања од 7,62 pf/kWh.

Ревизијом нису утврђене неусклађености у односу на регулативу која дефинише процес припреме и доношење плана пословања и финансијског плана.

6. Финансијски извјештаји

Финансијски извјештаји Предузећа приказани су у формату који је прописан Правилником о садржини и форми образаца финансијских извјештаја за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике („Службени гласник Републике Српске“, број: 63/16) припремљеним и презентованим у складу са прописаним оквиром финансијског извјештавања у Републици Српској.

Извјештај о пословању за 2019. годину усвојио је Надзорни одбор Предузећа на сједници од 03.11.2020. године. Укупно остварена производња система „Хидроелектране на Требишњици“ у 2019. години износи 691 GWh чиме је Ребаланс плана производње за 2019. годину испуњен са 97%. Остварени су укупни приходи од 41.908.179 KM који су за 3% виши од ребалансом планираних и укупни расходи од 52.396.883 KM, што је 3% ниже од планираних.

6.1. Биланс успјеха

Извршење Финансијског плана Предузећа за 2019. годину исказано је у обрасцу Биланс успјеха (Извјештај о укупном резултату) и у истом су исказани укупни приходи од 41.908.179 КМ и нижи су за 3% у односу на планиране приходе, укупни расходи су исказани у износу од 52.396.185 КМ и виши су за 3% у односу на планиране расходе, а нето губитак текуће године исказан је у износу од 13.067.475 КМ и нижи је за 5% у односу на планирани губитак.

6.1.1. Приходи

Укупни приходи су исказани у износу од 41.908.179 КМ и углавном се односе на пословне приходе.

Пословни приходи исказани су у износу од 39.096.929 КМ и највећим дијелом се односе на приходе од продаје учинака и остале пословне приходе.

Приходи од продаје учинака и роба су исказани по основу продаје електричне енергије повезаним правним лицима у износу од 37.063.989 КМ, од којих се 61.560 КМ односи на помоћне услуге.

Продаја електричне енергије врши се Холдингу по цијенама и тарифама утврђеним од стране Регулаторне комисије за електричну енергију Републике Српске и Државне регулаторне комисије за електричну енергију Босне и Херцеговине, који исту продају електродистрибутивним предузећима, Дистрикту Брчко Босне и Херцеговине, квалификованим купцима, независним трговцима или извози. У односу на прошлу годину приход од продаје електричне енергије мањи је за 45%.

Остали пословни приходи у износу од 2.032.940 КМ највећим дијелом се односе на приходе од секундарне и терцијалне регулације од 1.268.744 КМ (појам секундарне и терцијалне регулације, односно прихода по основу пружених услуга резерве капацитета регулисан је Процедурама за помоћне услуге које је објавио Независни оператор система у Босни и Херцеговини у јуну 2017. године), приходе од активирања сопствених учинака од 295.978 КМ (углавном се односе на изградњу Тунела Фатничко поље - Акумулација Билећа и то на властите учинке по основу радне снаге и на властите учинке по основу утрошеног материјала и резервних дијелова), приходе од државних институција, Фондова од 234.644 КМ и приходе од закупа од 188.767 КМ.

Финансијски приходи су исказани у износу од 38.506 КМ, а чине их приходи од камата, позитивне курсне разлике и остали финансијски приходи.

Остали приходи исказани су у износу од 2.722.466 КМ. Највећим дијелом се односе на приходе од укидања резервисања по основу бенефиција запослених и судских спорова и дисконта кредита (2.698.734 КМ) и добитака од продаје (17.930 КМ).

6.1.2. Расходи

Укупни расходи су исказани у износу од 52.396.883 КМ, а односе се на пословне расходе, финансијске расходе и остале расходе. По налазу ревизије исказани су мање за износ од 437.049 КМ.

Пословни расходи су исказани у износу од 51.368.185 КМ, а односе се на трошкове материјала, зарада, накнада зарада и осталих личних расхода, производних услуга, амортизације и резервисања, нематеријалне и трошкове пореза и доприноса.

Трошкови материјала су исказани у износу од 1.981.020 КМ, а односе се на трошкове материјала (ауто гуме, хтз опрема, ситан алат и инвентар, резервни дијелови,

канцеларијски материјал, материјала за одржавање и остали материјал) у износу од 849.529 КМ и горива и енергије у износу од 1.131.491 КМ.

Трошкови зарада, накнада зарада и осталих личних расхода исказани су у износу од 20.129.066 КМ, а односе се на трошкове бруто зарада и бруто накнада зарада (15.767.533 КМ) и осталих личних расхода (4.361.533 КМ).

Трошкови бруто зарада и накнада зарада се односе на бруто трошкове зарада запосленим (11.110.675 КМ), накнада зарада (4.576.600 КМ), накнада за пет чланова надзорног одбора (42.462 КМ) и накнада за три члана одбора за ревизију (37.796 КМ).

Остали лични расходи односе се на трошкове отпремнина за пензију (217.112 КМ), отпремнина за раскид уговора о раду (897.452 КМ), јубиларних награда (83.852 КМ), помоћи у складу са прописима о раду (108.302 КМ), запослених на службеном путу (248.531 КМ) и бруто осталих личних расхода (2.806.284 КМ).

Трошкови бруто осталих личних расхода односе се на накнаде трошкова превоза запослених на посао и са посла (107.432 КМ), регреса за годишњи одмор (1.051.050 КМ), комисија (38.392 КМ), уговора о дјелу (30.675 КМ), топлог obroка (1.522.408 КМ) и осталих расхода (56.327 КМ).

Код обрачуна трошкова зарада, накнада зарада и осталих исплата запослених примјењивали су се Колективни уговор од 13.9.2017. године (закључен на период од три године), Правилник о изузетном доприносу запослених и Правилник о утврђивању елемената за оцјену индивидуалног радног учинка запослених. Чланом 81. став (1) тачка 4) Колективног уговора дефинисано је „да радник за рад празником има право на накнаду основне плате, коју имају и радници који не раде (у износу од 100%), као и право на плаћене ефективне сате увећане за 50% по основу рада на дан празника, што укупно износи 250%“. Предузеће обрачунава основну плату од 100% и увећање за 150%.

Код обрачуна наведених трошкова, ревизијом је утврђено сљедеће:

- Правилником о утврђивању елемената за оцјену индивидуалног радног учинка дефинисани су елементи за оцјену индивидуалног радног учинка за увећање основне плате. Наведену оцјену вршили су руководиоци у документу „Исказ рада“ уносећи проценат којим се увећава основна плата, без документовања испуњености наведених елемената,
- дневнице за службено путовање у иностранство нису обрачунате од часа преласка границе Босне и Херцеговине, него од почетка путовања, те обрачун дневница није извршен према одредби члана 8. Уредбе о накнадама за службена путовања у земљи и иностранству за запослене у јавном сектору Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 73/10).

Трошкови производних услуга исказани су у износу од 6.749.733 КМ, а по налазу ревизије исказани су мање за износ од 437.049 КМ. Исказани трошкови производних услуга се односе на трошкове фиксних телефона (66.631 КМ), мобилних телефона (72.560 КМ), поштанске (19.740 КМ), осталих транспортних услуга (105.010 КМ), одржавања грађевинских објеката (533.687 КМ), одржавања опреме (898.435 КМ), одржавања аутомобила (28.251 КМ), закупа (37.387 КМ), рекламе и пропаганде (188.380 КМ), комуналних услуга (60.768 КМ), накнада на име електричне енергије (3.838.967 КМ), секундарне и терцијалне регулације (288.677 КМ) и остале трошкове (611.240 КМ).

Ревизијом је утврђено да трошкови производних услуга нису евидентирани у периоду којем припадају, што није у складу са начелом настанка пословног догађаја, а односе се на сљедеће:

- трошкови одржавања грађевинских објеката су по налазу ревизије више исказани за износ од 65.880 КМ, јер су трошкови из 2018. године евидентирани у 2019. години, а односе се на радове на санацији одрона у десном боку бране Гранчарево (26.700 КМ), грађевинско одржавање постојећих мјерних профила (24.686 КМ) и санацију помоћног објекта на круни бране ХЕ Требиње 1 (14.494 КМ). Због наведеног више су исказани губитак текуће године (губитак до висине капитала) и нераспоређени добитак ранијих година за износе од 65.880 КМ,
- трошкови накнада на име електричне енергије по налазу ревизије мање су исказани за износ од 502.929 КМ, јер је накнада за електричну енергију за децембар 2019. године евидентирана у 2020. години. Због наведеног мање су исказани губитак текуће године и добављачи у земљи за износе од 502.929 КМ.

Трошкови амортизације исказани су у износу од 15.839.319 КМ, обрачунати према процијењеном корисном вијеку употребе појединих група некретнина, постројења и опреме и нематеријалних улагања и примијењених стопа за обрачун амортизације.

Трошкови резервисања су исказани у износу од 33.746 КМ, а евидентирани су на основу обрачуна садашње вриједности отпремнина приликом одласка у пензију и јубиларних награда на дан 31.12.2019. године, коју је извршио овлашћени актуар.

Нематеријални трошкови (без пореза и доприноса) су исказани у износу од 2.927.240 КМ, а односе се на трошкове ревизије (40.206 КМ), стручног усавршавања запослених (263.357 КМ), општих и заједничких послова које обавља МХ „ЕРС“ Матично предузеће а.д. Требиње (1.111.369 КМ), лиценци за рачунарске програме (132.411 КМ), осталих непроизводних услуга (370.729 КМ), репрезентације (171.236 КМ), премија осигурања (44.717 КМ), платног промета (45.328 КМ), чланарина (24.099 КМ) и осталих нематеријалних трошкова (723.788 КМ).

Остали нематеријални трошкови односе се на трошкове судских такси (20.895 КМ), накнада за трговање акцијама (10.000 КМ), израде студије Анализа селективности и координације система заштите на објектима (117.350 КМ), услуге одржавања САП система (214.844 КМ), стипендије (146.430 КМ) и остало (214.269 КМ).

Трошкови пореза су исказани у износу од 3.303.928 КМ, а односе се на накнаду за коришћење вода (288.739 КМ), накнаду за воду за производњу електричне енергије (420.506 КМ), концесиону накнаду за коришћење електроенергетских објеката Требиње и Билећа (1.942.266 КМ), комуналну накнаду (514.562 КМ) и остале порезе (137.855 КМ).

Трошкови доприноса су исказани у износу од 404.133 КМ односе се на допринос за запошљавање инвалида (34.395 КМ), регулациону накнаду (168.321 КМ), трошкове накнада синдикату (195.339 КМ) и допринос за бенефицирани стаж (6.078 КМ).

Финансијски расходи су исказани у износу од 861.236 КМ, а односе се на расходе камата повезаних правних лица за обрачун дисконта по кредиту за куповину удјела у ХЕ „Дабар“ за 2019. годину (338.247 КМ), камата по кредитима у земљи и иностранству (261.002 КМ), камата на неблаговремено плаћање јавних прихода (103.139 КМ) и остале финансијске расходе (158.848 КМ).

Остали расходи су исказани у износу од 167.462 КМ, а односе се на губитке по основу расходовања некретнина, постројења и опреме (40.031 КМ), расходе по

основу исправке вриједности и отписа потраживања (33.470 KM) и расходе по основу расходовања залиха материјала и роба и осталих расхода (93.961 KM).

Препоручује се директору Предузећа да обезбиједи да се трошкови и обавезе евидентирају у складу са начелом настанка пословног догађаја односно у периоду којем припадају.

6.1.3. Финансијски резултат

У Билансу успјеха исказани су укупни приходи у износу од 41.908.179 KM, укупни расходи у износу од 52.396.883 KM, текући одложени порез на добит у износу од 2.578.771 KM и нето губитак периода у износу од 13.067.475 KM. По налазу ревизије нето губитак периода је исказан у мањем износу за 437.049 KM (објашњено у тачки 6.1.2. извјештаја).

6.2. Биланс стања

6.2.1. Актива

Укупна актива исказана је у нето износу од 1.041.651 KM, а чине је пословна и ванбилансна актива. По налазу ревизије укупна актива је исказана мање за 1.273.399 KM.

Пословна актива исказана је у износу од 1.582.910.602 KM бруто вриједности, 611.478.902 KM исправке вриједности и 971.431.700 KM нето вриједности.

Пословну активу чине стална средства нето вриједности у износу од 965.887.961 KM и текућа средства у нето износу од 5.543.739 KM.

6.2.1.1. Стална средства

Стална средства су исказана у износу од 1.569.835.585 KM бруто вриједности, 603.947.624 KM исправке вриједности и 965.887.961 KM нето вриједности. Исказана стална средства чине нематеријална средства, некретнине, постројења, опрема и инвестиционе некретнине, средства културе, дугорочни финансијски пласмани и одложена пореска средства.

Нематеријална средства исказана су у износу од 30.966.512 KM бруто вриједности, 1.901.820 KM исправке вриједности и 29.064.692 KM нето вриједности. Односе се на концесије, патенте, лиценце и остала права (27.258.959 KM) и авансе (1.805.733 KM).

Некретнине, постројења, опрема и инвестиционе некретнине исказане су у износу од 1.419.455.122 KM бруто вриједности, 602.045.804 KM исправке вриједности и 817.409.318 KM нето вриједности. Према налазу ревизије некретнине, постројења, опрема и инвестиционе некретнине су мање исказане за износ од 1.273.399 KM (објашњено у наставку ове тачке у дијелу аванси, некретнине, постројења, опрема и инвестиционе некретнине у припреми).

Нето вриједност некретнина, постројења и опреме чине земљиште (62.444.436 KM), грађевински објекти (642.746.938 KM), постројења и опрема (53.496.647 KM), инвестиционе некретнине (2.496.690 KM) и аванси и некретнине, постројења, опрема и инвестиционе некретнине у припреми (56.224.607 KM).

У оквиру некретнина постројења и опреме промјене у току 2019. године се односе на набавку некретнина, постројења и опреме у износу од 5.656.092 KM, нематеријалних улагања у износу од 300.112 KM и расходовање, односно отпис постројења и опреме бруто вриједности 318.012 KM, исправке вриједности 277.980 KM и нето вриједности 40.032 KM.

Инвестиционе некретнине у износу од 2.496.690 КМ највећим дијелом се односе на регулациони и олимпијски базен, базен рибогојишта, пословни простор у Београду и пословни простор у Требињу који је издат у закуп. Према усвојеној рачуноводственој политици, инвестиционе некретнине се одмјеравају по фер вриједности, након почетног одмјеравања по набавној вриједности. Процјену фер вриједности инвестиционих некретнина извршила је овлашћена процјенитељска кућа KPMG из Београда на крају 2019. године и констатовала да није дошло до промјене фер вриједности и да је иста једнака књиговодственој вриједности на дан 31.12.2019. године.

На инвестиционој имовини евидентирани су олимпијски базен „Бање“ у вриједности од 485.000 КМ и рекреациони базен „Брегови“ у вриједности од 565.525 КМ. Изградњу истих финансирао је Предузеће, које врши и финансирање трошкова одржавања базена (нпр. чување, чишћење и хигијена објекта, организовање спасилачке службе), а на основу Уговора за одржавање базена са ЈУ „Базени“ Требиње и трошкови одржавања су у 2019. години износили 189.231 КМ. Приходе од наплате улазница на базенима евидентира ЈУ „Базени“ Требиње. Наведена имовина не испуњава критеријуме за признавање као инвестициона имовина, како је дефинисано МРС 40- Инвестициона имовина, параграф 5, јер се иста не држи у циљу остваривања прихода од закупнине или пораста вриједности капитала или и једног и другог).

Аванси, некретнине, постројења, опрема и инвестиционе некретнине у припреми исказане су у износу од 56.224.607 КМ, од чега се највећи дио односи на експроприсано земљиште и улагања у изградњу затвореног базена од 8.660.246 КМ, изградњу система за наводњавање Мокрог Поља – водозахват Зубци од 2.632.730 КМ, инвестиције у склопу пројекта „Горњи хоризонти“ тј. у подсистем „Хидроелектрана Дабар“ д.о.о. Требиње од 10.478.896 КМ и изградњу тунела Фатничко поље - акумулација Билећа и канала кроз Фатничко поље у склопу подсистема „Хидроелектрана Билећа“ од 28.525.431 КМ. Инвестиција „Надоградња мрежне инфраструктуре“ која је исказана на средствима у припреми у износу од 154.955 КМ, окончана је 27.12.2019. године када је потврђен пријем опреме и систем пуштен у рад (сачињен је Записник о пријему средства и завршетку радова, као и Извјештај надзорног органа). Евидентирање наведене инвестиције (исту је требало евидентирати на постројењима и опреми у употреби) није извршено према одредбама члана 4. став (8) Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике („Службени Гласник Републике Српске“, број 106/15).

Исказано стање грађевинских објекта у припреми мање је за износ од 1.273.399 КМ, јер у складу са начелом настанка пословног догађаја у 2019. години, нису евидентиране фактуре за радове који су изведени у 2019. години за набавку и уградњу неопходног материјала за радове на изградњи система за наводњавање (269.992 КМ) и за изградњу тунела Фатничко поље (1.173.986 КМ – од чега ПДВ износи 170.579 КМ). Исте су евидентиране у 2020. години. Због наведеног више су исказане обавезе за ПДВ у износу од 170.579 КМ, а мање обавезе из пословања за износ од 1.443.978 КМ. У достављеним конфирмацијама са 31.12.2019. године добављачи су потврдили потраживање од Предузећа за наведене износе.

Дугорочни финансијски пласмани исказани су у износу од 112.052.277 КМ. Односе се на дугорочне кредите запосленима из ранијих година (81.277 КМ) и учешће у капиталу зависног правног лица, концесионом привредном друштву „Хидроелектрана Дабар“ д.о.о. Требиње (111.971.000 КМ).

Одложена пореска средства исказана су у износу од 7.237.808 КМ. Одложена пореска средства према параграфу 34 МРС 12 - Порез на добит, признају се за преношење неискориштених пореских губитака и неискориштених пореских кредита у наредни период у мјери у којој је вјероватно да ће постојати расположиви опорезиви добитак за који се могу искористити неискориштени порески губици.

Препоручује се директору Предузећа да обезбиједи да се:

- **донесу одговарајуће одлуке о статусу инвестиционе имовине на основу којих би се извршила правилна класификација исте,**
- **имовина и обавезе евидентирају у складу са начелом настанка пословног догађаја и у периоду којем припадају.**

6.2.1.2. Текућа средства

Текућа средства исказана су у износу од 13.075.017 КМ бруто вриједности, 7.531.278 КМ исправке вриједности и 5.543.739 КМ нето вриједности. Чине их залихе материјала, краткорочна потраживања, краткорочни пласмани, готовина и активна временска разграничења. Према налазу ревизије текућа средства су мање исказана за износ од 525.303 КМ.

Залихе материјала исказане су у износу од 2.684.510 КМ бруто вриједности, 686.262 исправке вриједности и нето вриједности од 1.998.248 КМ. Односе се на залихе материјала у складишту и ресторану (1.254.636 КМ), резервних дијелова (440.718 КМ) и алата, инвентара и ХТЗ опреме и аутогума (302.894 КМ).

Обрачун излаза залиха признаје се по методи просјечне пондерисане цијене, а иста се израчунава приликом пријема сваке наредне пошиљке. Правилником о рачуноводственим политикама МХ „Електропривреда Републике Српске“ (Пречишћен текст) није дефинисан начин исказивања залиха (ауто гуме, хтз опрема и ситан алат и инвентара) приликом издавања из складишта у употребу до коначног отписа и искњижавања из евиденција.

Стална средства и средства обустављеног пословања намијењена продаји нису исказана, а према налазу ревизије иста износе 525.303 КМ.

Од 2010. године енергетски трансформатор 40/40/27 MVA напонских нивоа 110+10x1,5%/21-10,5/36,75 KV (TS – тронамотни, бруто тежине од 71 тону) који се налази у складишту добављача „Минел-трансформатори“ у стечају Београд, у предузећу се води на позицији опрема у припреми у вриједности од 525.303 КМ (вриједност по испостављеној другој привременој ситуацији за степен готовости средства од 89%, а уговорена вриједност по уговору из 2010. године износи 589.368 КМ). Комисија која је извршила ванредни попис имовине Предузећа у 2018. години (предмет пописа је наведено средство) у свом закључку је навела да трансформатор нема никакву намјену и да се не може привести у предвиђену фазу намјене у предузећу и да исти треба расходovati, искњижити из пословних књига предузећа и огласити његову продају. У Извјештају о процјени трансформатора од 06.12.2018. године од стране комисије је утврђена почетна цијена у износу од 525.303 КМ. Извјештај комисије о ванредном попису је усвојен од стране Управе и Надзорног одбора, на основу чега је средство искњижено из пословних књига. На почетну вриједност од 525.303 КМ, одржане су двије неуспјеле лицитације, а у фебруару 2019. године оглашена је директна продаја (од двије пристигле понуде повољнија је гласила на износ од 82.111 КМ), која је такође поништена. Управа предузећа је донијела одлуку да се наведени трансформатор са 31.12.2019. године унесе у пословне књиге Предузећа кроз ванбилансну евиденцију, што није у складу са

чланом 12. став (6) и чланом 62. Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике, као и МСФИ 5 – Стална имовина која се држи за продају и престанак пословања. По наведеном основу за износ од 525.303 КМ, прецијењена је ванбилансна евиденција, а потцијењена постројења и опрема намјењена продаји, као и нераспоређени добитак ранијих година.

Након Допуне извјештаја о процјени (број 5231 од 08.09.2020. године) комисија је процјенила да наведено средство као секундарна сировина вриједи 97.419 КМ. Одржане су још двије неуспјешне лицитације, а након продаје извршене путем директне погодбе са понуђачем је закључен Уговор о продаји од 23.10.2020. године у износу од 10.530 КМ.

Краткорочна потраживања су исказана у износу од 908.773 КМ бруто вриједности, 804.336 КМ исправке вриједности и 104.437 КМ нето вриједности, а најзначајна се односе на потраживања од купаца у земљи и иностранству од 174.808 КМ (од чега сумњива и спорна потраживања износе 115.362 КМ) и друга краткорочна потраживања од 733.823 КМ (исправка вриједности ових потраживања је извршена у износу од 688.974 КМ, тако да њихова нето вриједност износи 44.849 КМ).

Друга краткорочна потраживања се односе на потраживања из специфичних послова од 11.776 КМ, остала потраживања од 33.073 КМ и потраживања од државних органа и организација, односно од Министарства финансија Републике Српске од 688.974 КМ за која је у цијелости извршена исправка вриједности.

Потраживања од Министарства финансија настала у 2010 и 2011. години односе се на потраживања по основу аконтативних уплата накнаде за потопљено земљиште општини Билећа (за санацију посљедица штете од поплава из 2010. године у општини Билећа). Према препоруци из Закључака Владе Републике Српске уплаћено је 483.640 КМ у 2010. години и у 2011. години 205.333 КМ. У наведеним закључцима је дефинисано да ће Влада Републике Српске у наредном периоду обезбиједити поврат наведених средстава након расподјеле намјенских средстава издвојених за санацију штета насталих од поплава путем Министарства финансија (483.640 КМ) и Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде Републике Српске (205.333 КМ). Наведена потраживања нису усаглашена са Министарством финансија, односно Министарством пољопривреде, шумарства и водопривреде Републике Српске који по овом основу (према оvjереним ИОС-има из претходних година) у својим пословним књигама немају евидентiranу обавезу.

Краткорочни финансијски пласмани исказани су у износу од 5.967.877 КМ бруто вриједности, 5.899.196 КМ исправке вриједности и 68.681 КМ нето вриједности. Највећим дијелом чине их краткорочно орочени депозити који на дан 31.12.2019. године износе 5.854.750 КМ и то депозит код "Бобар банке" а.д. у стечају Бијељина у износу од 1.919.059 КМ и краткорочни орочени депозит код "Банке Српске" а.д. у стечају Бања Лука у износу од 3.935.691 КМ. Потраживања су призната у стечајним поступцима отвореним над банкама.

Готовина и готовински еквиваленти исказани су у износу од 546.297 КМ бруто вриједности, 141.484 КМ исправке вриједности и 404.813 КМ нето вриједности, а односе на средства на жиро рачунима код банака у домаћој валути (74.685 КМ) и иностраној валути (9.148 КМ), новчана средства издвојена за инвестиције (320.246 КМ), новчана средства чије је коришћење ограничено или вриједност умањена (141.484 КМ) и готовину у благајни (734 КМ). Средства на жиро рачуну у иностраној валути на дан билансирања нису обрачуната по важећем курсу, према одредбама МРС 21 - Ефекти промјена девизних курсева, параграф 23.

Активна временска разграничења исказана су у износу од 2.967.560 КМ, а односе се на унапријед плаћене расходе (2.703.697 КМ), обрачунате приходе који нису фактурисани (11.700 КМ) и остала активна временска разграничења од 252.163 КМ.

Унапријед плаћени расходи су евидентирани по основу:

- Споразума о аконтативној уплати (1.000.000 КМ) накнаде за потопљено земљиште у сврху производње електричне енергије од 05.07.2019. године, закљученог између Предузећа и општине Билећа и
- авансне уплате накнаде за потопљено земљиште општини Билећа на основу Одлуке Скупштине акционара Предузећа из 2015. године у износу од 2.000.000 КМ за сервисирање дијела дуга за електричну енергију ЈП „Водовод“ а.д. Билећа чији је општина оснивач. У Одлуци је дефинисано да ће се аванс, почев од 01.01.2016. године, sukcesивно умањивати за 10% од мјесечних износа обавезе за накнаду за потопљено земљиште до коначног искориштења аванса. Са 31.12.2019. године извршено је правдање аванса у укупном износу од 296.303 КМ.

По налазу ревизије, евидентирање наведених позајмица (аконтативне уплате) које се требају вратити у складу са Споразумом о аконтативној уплати и Одлуком Скупштине акционара Предузећа, није извршено у складу са чланом 6. став (15) Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике, чиме су потцијењени остали дугорочни финансијски пласмани, а прецијењени остали унапријед плаћени расходи за износ од 2.703.697 КМ.

По основу наведеног Споразума и Одлуке у 2020. години, до завршетка ове ревизије, није било прилива средстава.

Препоручује се директору Предузећа да обезбиједи да се постројења и опрема намијењена продаји евидентира у складу са чланом 12. став (6) Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике, као и МСФИ 5 – Стална имовина која се држи за продају и престанак пословања, аконтативно уплаћена средства евидентирају у складу са чланом 6. став (15) наведеног правилника и дефинише њихов статус и начин измирења.

6.2.2. Пасива

Укупна пасива исказана је у износу од 1.041.651.231 КМ, а чине је пословна и ванбилансна пасива. По налазу ревизије укупна пасива је мање исказана за 1.273.399 КМ (објашњено у тачкама 6.2.1.2., 6.2.2.1, и 6.2.2.3. извјештаја).

Пословна пасива исказана је у износу од 971.431.700 КМ, а чине је капитал, резервисања, одложене пореске обавезе и разграничени приходи и обавезе.

6.2.2.1. Капитал

Капитал је исказан у износу од 916.700.496 КМ. Структуру капитала на дан 31.12.2019. године чини основни капитал (388.737.496 КМ), резерве (169.679.234 КМ), ревалоризационе резерве (317.131.434 КМ) и нераспоређени добитак ранијих година (54.220.026 КМ), умањен за губитак текуће године до висине капитала (13.067.475 КМ).

Основни капитал чини акцијски капитал уписан у судски регистар и усаглашен је са исказаним капиталом у пословним књигама и остали основни капитал.

Акцијски капитал исказан је у износу од 385.104.196 КМ. На основу одлуке Владе Републике Српске од 24.02.2005. године извршена је промјена облика организовања зависних државних предузећа у оквиру Електропривреде Републике Српске у акционарска друштва. Власници су Холдинг 65%, ваучер понуда 20%, Фонд Пензијског и инвалидског осигурања Републике Српске 10% и Фонд за реституцију Републике Српске 5%.

Остали облици основног капитала који нису обухваћени исказани су у износу од 3.573.081 КМ, а односе се на обрачун дисконта на дугорочни кредит од повезаног правног лица за „Хидроелектрану Дабар“ од 19.01.2016. године.

Резерве Предузећа су исказане у износу од 169.679.234 КМ, а чине их законске резерве (7.308.438 КМ) и статутарне резерве (162.370.796 КМ). Статутарне резерве, осим издвајања из добити, већим дијелом су настале од ревалоризације капитала у ранијем периоду. Статутарне резерве настале од ревалоризације капитала нису формиране према члану 231. Закона о привредним друштвима („Службени гласник Републике Српске“, број: 127/08, 58/09, 100/11, 67/13 и 100/17), гдје је дефинисано да се статутарне резерве формирају искључиво из добити.

Ревалоризационе резерве исказане у износу од 317.131.434 КМ формиране су од позитивних ефеката процјене некретнина, постројења, опреме и нематеријалних улагања извршених на дан 31.12.2008. године, 31.12.2011. године и 31.12.2015. године (последња процјена).

Нераспоређени добитак је исказан у висини од 54.220.026 КМ, а у цјелости се односи на нераспоређени добитак ранијих година. По налазу ревизије исти је исказан мање за износ од 459.423 КМ (објашњено у тачкама 6.1.2. и 6.2.1.2. извјештаја) Предузеће је у 2019. години, као и претходних година, извршило пренос раније остварених позитивних ефеката ревалоризације за износ обрачунате амортизације сталних средстава (континуирани) у износу од 2.446.851 КМ у корист нераспоређеног добитка ранијих година умјесто нераспоређеног добитка текуће године, а према одредбама члана 25. став (2) тачка 4) Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике.

Губитак до висине капитала исказан је у износу од 13.067.475 КМ, а односи се на губитак текуће године. Према налазу ревизије исказан је у мањем износу за 437.049 КМ (објашњено у тачки 6.1.2. извјештаја).

6.2.2.2. Резервисања, одложене пореске обавезе и разграничени приходи

Резервисања, одложене пореске обавезе и разграничени приходи исказани су у износу од 24.476.359 КМ. Односе се на одложене пореске обавезе (14.890.241 КМ), резервисања за (982.614 КМ), остала дугорочна резервисања исказана по основу процјене исхода судских спорова који се воде против Предузећа (7.142.871 КМ), и разграничене приходе по основу примљених донација (1.460.633 КМ – од чега по основу примљених донација од државних органа 1.041.439 КМ и свођења кредита добијених по каматној стопи нижој од тржишне каматне стопе на фер вриједност 419.194 КМ).

Резервисања за накнаде и бенефиције запослених односи се за отпремнине (769.947 КМ) и јубиларне награде (217.667 КМ), а по основу процјене овлашћеног актуара са 31.12.2019. године. Правилником о рачуноводственим политикама МХ „Електропривреда Републике Српске“ (Пречишћен текст) није дефинисан рачуноводствени третман код укидања резервисања за отпремнине и јубиларне награде по рјешењима донесеним у текућој години.

Одложене пореске обавезе су исказане по основу обрачуна пореза на добит по стопи од 10% на кумулативну разлику између нето вриједности сталних средстава утврђених примјеном амортизационих стопа према усвојеној рачуноводственој процјени и амортизационих стопа у пореске сврхе.

Разграничени приходи по основу примљених државних донација евидентирани су у складу са МРС 20 – Рачуноводство државних давања и објелодањивање државне помоћи, а по основу добијених средстава од Владе Републике Српске у складу са Уговором о преносу средстава финансијског доприноса за финансирање Пројекта санације хидроелектране Требиње од 30.12.2009. године.

6.2.2.3. Обавезе

Обавезе су на дан 31.12.2019. године исказане у износу од 30.254.845 КМ, а односе се на дугорочне и краткорочне обавезе. По налазу ревизије исказане су мање за 1.776.328 КМ (краткорочне обавезе).

Дугорочне обавезе су исказане у износу од 15.358.764 КМ, а односе се на дугорочне кредите у земљи и иностранству и дугорочни кредит узет од повезаног правног лица.

Дугорочни кредит од повезаног правног лица који на дан 31. децембра 2019. године износи 6.970.541 КМ односи се на дугорочни кредит од Матичног предузећа а.д. Требиње, а по основу куповине учешћа у капиталу друштва ХЕ „Дабар“ д.о.о. Требиње. Обзиром да је Предузећу одобрено одложено плаћање наведених обавеза по условима који су нижи од тржишних, руководство Предузећа је извршило свођење примљеног дугорочног кредита од повезаног правног лица на његову фер тржишну вриједност (јер је исти одобрен бескаматно), при чему је коришћена просјечна тржишна каматна стопа на сличне дугорочне кредите (5,1%) и то до периода који се завршава 30. јуна 2030. године. Предузеће је извршило признавање својих дугорочних обавеза, које су по условима нижим од тржишних, по фер вриједности, а разлику између фер вриједности обавеза и вриједности обавеза према уговореним условима, у износу од 3.573.081 КМ, признало као дио осталог капитала.

Дугорочни кредит у земљи се односи на кредит узет од „Комерцијалне банке“ а.д. Бања Лука, а недоспијели дио кредита износи 5.337.956 КМ (кредит је узет 2017. године у износу од 10 милиона КМ).

Дугорочни кредити у иностранству односе се на кредит:

- од Међународне асоцијације за развој WB IDA 3534, Трећи пројекат за обнову електроенергетског система (Power III) у износу од 5.804 КМ,
- од Међународне организације за развој (IDA) 41970, Програм економске заједнице Југоисточне Европе, ECSEE у износу од 119.846 КМ,
- од Kreditstalt Fur Wiederaufbau (KFW I) банке (266.667 КМ), намијењен за модернизацију и реконструкцију постројења ХЕТ-1 по пројекту POWER III – фаза 1 и
- од Kreditstalt Fur Wiederaufbau (KFW I) банке (666.667 КМ), намијењен за модернизацију и реконструкцију постројења ХЕТ-1 по пројекту POWER III – фаза 2.

Краткорочне обавезе исказане су у износу од 14.896.081 КМ, а односе се на дио дугорочних обавеза који доспијева на плаћање до годину дана (2.930.612 КМ), обавезе из пословања (6.355.268 КМ и то према добављачима у земљи 5.514.247 КМ, добављачима - повезана правна лица од 115.737 КМ, добављачима у

иностранству 247.338 KM и примљене авансе, депозите и кауције од 477.946 KM), из специфичних послова - Холдинг (414.977 KM), за зараде и накнаде зарада (1.978.979 KM), друге обавезе (1.195.309 KM), за ПДВ (793.530 KM), за остале порезе и доприносе и друге дажбине (1.224.248 KM) и пасивна временска разграничења (3.158 KM). По налазу ревизије због неевидентирања обавеза и трошкова према начелу настанка пословног догађаја у периоду ком припадају, краткорочне обавезе су исказане мање за износ од 1.776.328 KM, и то мање су исказане обавезе према добављачима у земљи за износ од 1.946.807 KM, а више обавезе за ПДВ у износу од 170.579 KM (објашњено у тачки 6.2.1.1 и 6.1.2. извјештаја).

Друге обавезе у износу од 1.143.605 KM односе се на обавезе за неисплаћене дивиденде малим акционарима за све године (2009-2015) у којима је Предузеће донијело одлуку о исплати дивиденди на основу позитивног пословања.

Обавеза за зараде и накнаде зарада односе се на обавезе за бруто плате и накнаде запосленима за децембар 2019. године и порезе и доприносе за новембар 2019. године.

Обавезе за остале порезе и доприносе и друге дажбине у износу од 1.219.606 KM највећим дијелом се односе на обавезе за редовну концесиону накнаду за коришћење електроенергетских објеката од 192.442 KM, накнаду за коришћење и загађење вода од 156.495 KM и обавезе према Фонду солидарности од 754.492 KM. Обавезе према Фонду солидарности су евидентирани по основу Рјешења Пореске управе Републике Српске за главницу дуга од 565.147 KM (која се односи на 50% вриједности неизмирене накнаде за коришћење хидро-енергетских објеката у сврху производње електричне енергије која се у периоду од 27.06.2014. године до 07.03.2016. године уплаћивала у Фонд солидарности, а других 50% у корист јединица локалне самоуправе на чијој територији се налази објекат) и обрачунату камату од 189.345 KM.

6.2.3. Ванбилансна евиденција

Ванбилансна актива и пасива у Билансу стања исказане су у износу од 70.219.531 KM, а по налазу ревизије исте су исказане више за износ од 525.303 KM (објашњено у тачки 6.2.1.2. извјештаја). Највећим дијелом се односи на евиденцију:

- примљених средстава обезбјеђења, гаранција од пословних партнера и банака као гаранције извршења закључених уговора у износу од 1.233.095 KM,
- интерних односа у Холдингу према процјени са 31.12.2004. године у износу од 66.814.073 KM. Поменутом Одлуком усвојен је Извјештај о процјени вриједности основних средстава и капитала на дан 31.12.2004. године, са анулирањем интерних потраживања и обавеза, што нема за посљедицу отпис екстерних потраживања од купаца,
- дате гаранције 719.707 KM (Репрограм дуга према Пореској управи Републике Српске) и
- енергетски трансформатор 40/40/27 MVA у вриједности од 525.303 KM.

6.3. Биланс токова готовине

Биланс новчаних токова састављен је у складу са Правилником о садржини и форми образаца финансијских извјештаја за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике, чланови 8 -10 и MPC 7 - Извјештај о токовима готовине.

Укупни приливи готовине исказани су у износу од 75.584.584 КМ, а односе се на приливе готовине из пословних активности 75.547.405 КМ и приливе готовине из активности инвестирања 37.179 КМ. Прилива готовине из активности финансирања није било.

Укупни одливи готовине износе 76.239.322 КМ, од чега су одливи готовине из пословних активности 46.316.236 КМ, одливи готовине из активности инвестирања 27.024.299 КМ и одливи готовине из активности финансирања 2.898.787 КМ.

Нето смањење готовине на дан 31.12.2019. године износи 654.738 КМ, готовина и готовински еквиваленти на почетку обрачунског периода износе 1.059.551 КМ, промјене на салду готовине и готовинских еквивалената су негативне и износе 654.738 КМ, а готовина и готовински еквиваленти на крају обрачунског периода износе 404.813 КМ.

6.4. Временска неограниченост пословања

У Напоменама уз финансијске извјештаје објелодањено је да су финансијски извјештаји састављени под претпоставком да ће Предузеће наставити своје пословање у складу са начелом сталности пословања. У напоменама је наведено да је циљ Предузећа да задржи способност да настави са својим пословањем у неограниченом периоду у предвидивој будућности, како би очувало оптималну структуру капитала, смањи трошкове капитала, а власницима обезбиједи принос на капитал.

6.5. Потенцијална имовина и потенцијалне обавезе

На дан 31. децембра 2019. године, укупан износ потенцијалних обавеза по основу 14 судских спорова који се воде против Предузећа износи 16.348.708 КМ, док је вриједност спорова које Предузеће води против других лица 11.000 КМ. Наведени износи не укључују евентуалне затезне камате и судске трошкове. Осим два радна и једног управног спора, спорови гдје је Предузеће тужена страна углавном се односе на тужбе физичких и правних лица за накнаду штете проузроковане поплавама, чији тужбени захтјев износи 16.289.688 КМ. По основу тужбе физичког лица за накнаду штете у износу од 6.259.363 КМ Предузеће је суоптужена страна, поред Матичног предузећа "Електропривреда Републике Српске" а.д. Требиње и још једног зависног друштва. Судски поступак по предњем основу се за друге суоптужене води код различитих судова. Предузеће је извршило процјену исхода судских спорова у којима је тужена страна на дан 31.12.2019. године и у складу са захтјевима МРС 37 Резервисања, потенцијалне обавезе и потенцијална имовина извршило резервисања за потенцијалне губитке по основу спорова у укупном износу од 7.142.871 КМ. Предузеће на дан 31.12.2019. године нема средстава под хипотеком.

Предузеће користи дио хидроакумулацијских објеката на заузетом земљишту општине Никшић, Република Црна Гора, за које не плаћа накнаду за потопљено земљиште. Обзиром да је питање накнада за потопљено земљиште у бившој СФРЈ било регулисано републичким прописима, ово питање ће се рјешавати по одредбама Анекса Г Споразума о питању сукцесије („Службени гласник Босне и Херцеговине“ – међународни уговори, број 10/01), по коме се обавезују државе наслједнице да испуњавају обавезе чије је испуњење спријечено распадом бивше СФРЈ, а Босна и Херцеговина још увијек није са Црном Гором закључила уговор о уређењу имовинско – правних односа.

6.6. Напомене уз финансијске извјештаје

Уз финансијске извјештаје сачињене су Напомене за период 01.01-31.12.2019. годину, које пружају неопходне опште податке о предузећу, примијењеним прописима за израду годишњег обрачуна, рачуноводственој основи и примијењеним рачуноводственим политикама.

Сачињене Напомене уз финансијске извјештаје омогућавају разумијевање финансијских извјештаја и садрже додатне информације које нису приказане у финансијском извјештају, осим што нису у потпуности објелодањене информације које се односе на:

- неусаглашена салда имовине и обавеза на дан пописа, као и разлоге због којих усаглашавање књиговодственог стања са стварним стањем није извршено (објашњено у тачки 3. извјештаја),
- поједине ставке Биланса стања чија је вриједност значајна (нпр. образложења везана за авансе, некретнине, постројења, опрема и инвестиционе некретнине у припреми и активна временска разграничења) и ставке Биланса токова готовине, што није у складу са МРС 1 - Презентација финансијских извјештаја (параграф, 113).

Препоручује се директору Предузећа да обезбиједи да се у Напоменама уз финансијске извјештаје објелодане информације о неусаглашеним салдима имовине и обавеза на дан пописа, као и о разлозима због којих усаглашавање књиговодственог стања са стварним стањем није извршено и додатне информације за све појединачне ставке чија је вриједност значајна, у складу са МРС 1 - Презентација финансијских извјештаја (параграф, 113).

Ревизијски тим

Божидар Кувелџа, с.р.

Синиша Марковић, с.р.